

Tarih: 12.04.2006

Konu: Harp Akademileri Konferansı'nda yaptıkları konuşma

Yer: İstanbul

"Sayın Genelkurmay Başkanı,

Silahlı Kuvvetlerimizin Değerli Komutanları,

Harp Akademilerimizin Seçkin Üyeleri,

Değerli Konuklar,

Ülkemizin koruyucusu ve her konuda güvencesi olan Silahlı Kuvvetlerimizin mensupları ile Harp Akademileri çatısı altında bir kez daha biraraya gelmekten büyük mutluluk duyuyorum.

Atatürk ilke ve devrimlerini tek yol gösterici kabul eden, aydınlanma felsefesinden ayrılmayan, ulusal değerlere yürekten bağlı, yurdunu ve Cumhuriyet'i korumayı temel görev bilen Türk Silahlı Kuvvetleri'ne içten iyi dileklerimi sunuyorum.

Harp Akademileri, Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki bu kararlılığın ödünsüz yaşatılacağı güvencesinin bir simgesidir.

Geleneksel niteliğiyle büyük önem verdiğimiz konferansların bir yenisine daha evsahipliği yapan Harp Akademileri, Ulusumuzun, Devletimizin ve şanlı Ordumuzun yücelmesi yönünde övgüye değer hizmetleriyle büyük beğeni kazanmaktadır. Bu saygın kurumumuzun başarılı hizmetlerini önümüzdeki dönemde de aynı bilinçle sürdüreceğinden kuşkumuz yoktur.

Türk Ulusu, Ordusuyla her zaman övünmüş ve dünyada eşine az rastlanır bir biçimde bağrına basmıştır. Kuşkusuz, bu bağ nedensiz değildir. Türk Ulusu'nun Ordusuna duyduğu güvenin ardında, tarihin koca bir resmi durmaktadır.

83. Yılı kutlamakta olduğumuz Cumhuriyetimiz, bize sonsuza kadar yanacak bir meşale ve değişmez bir miras bırakmıştır. Bu yurdun çocukları her zaman ileriye doğru yürürken, o meşalenin ışığından güç ve esin alacaklardır. Atatürk ilke ve devrimlerinden kaynağını alan bu ışık, Türkiye'nin çağdaş uygarlık yürüyüşünde ülkemizin önünü aydınlatan bir yol gösterici olarak kalacaktır.

Türk Ordusu'nun, Atatürk'ün hedef olarak gösterdiği çağdaş uygarlık düzeyine giden yolda, bilgi ve teknolojiyi esas alarak, Ulusu'nun emrinde, onun vazgeçilmez koruyucusu olmayı sürdürmesi, Cumhuriyet'e güven, Cumhuriyet'in bireyleri olarak bizlere de mutluluk vermektedir.

Değerli Konuklar,

Uluslararası alanda siyasal gelişmeler, güvenlik, istikrar, kalkınma, açlık ve yoksullukla savaşım, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi gibi süregelen konular yanında, çevresel sorunlar, iklim değişikliği, terörizm, kitle yoketme silahlarının yayılması gibi son yirmi yılda küresel boyutlara tırmanan yeni sorunları da içerecek biçimde genişlemiştir.

Bu genişleme, yönetimlerin bu konulara yaklaşımında kuşkusuz daha ayrıntılı ve özenli çalışmasını gerektirmektedir. Aynı biçimde, uluslararası siyasetin boyutlarındaki bu genişleme, yönetimleri, izledikleri siyasal ilkelere ve gözettikleri ulusal yararlarına daha genel ölçekte, çok boyutlu yaklaşıma da yöneltmektedir.

Dış siyasalarında devletlerinin kuruluş ilkelerini temel alan ulusların, iletişimin büyük hız kazandığı küresel çağda, ulusal yararlarını korumak ve geliştirmek yolunda daha özenli ve başarılı oldukları bir gerçektir. Dış siyasa ilkelerinin günlük fırsatlara ve kolay kazanımlara göre yeniden belirlenmemesi, genel ulusal yararların kısa dönemli çıkarlardan ayrımsanabilmesi, büyük ve köklü devletlerin erdemidir.

Ülkemiz, barışçıl, açık ve saydam dış siyasasının gereği olarak, ulusal yararlarını korur ve gözetirken, bunları doğru ve gerçekçi biçimde değerlendirme olanaklarına ve yeteneklerine sahip olduğunu, bulunduğu karmaşık coğrafyada ve içinden geçtiği her duyarlı dönemde göstermeyi sürdürecektir.

Bu ilkeli ve istikrarlı tutum, dostluk ve işbirliğinden başka yönelim gütmeyen ülkemiz için vazgeçilmezdir. Bu, aynı coğrafyayı ve siyasal gelişmeleri paylaşarak yaşadığımız tüm ülkeler için de bir güven ve istikrar ögesidir. Ülkemizin, bölgesinde ve ötesinde, bu olumlu katkısını ve yaklaşımını duyumsayan ve değerlendiren her ülke Türkiye'nin ortağıdır.

Hepimiz, Soğuk Savaş döneminden çok farklı bir dünyada yaşamakta olduğumuzun bilincindeyiz. Son onbeş yıl içinde baş döndürücü gelişmelerin içinden geçerek bugüne geldik. Uzun yıllardır süren dengelerin ortadan kalktığına tanıklık ettik.

11 Eylül 2001 saldırıları yeni bir aşamanın başlangıcını oluşturdu. Zaman içinde salt güç kullanımının yeterli olmadığı, zihinleri ve kalpleri kazanmanın büyük önem taşıdığı iyice netlik kazandı. Yumuşak gücün önemi daha çok ortaya çıktı.

Bilindiği gibi, Soğuk Savaş'ın sona ermesi, önceden kestirilmesi güç bir değişim sürecini başlatmıştır. Bu süreçte, tehdit ve güvenlik algılamaları bugüne kadar kabul gören anlamının dışına çıkarak tamamen farklı bir boyut kazanmış, bu değişim ayrıca uluslararası ilişkileri açıklamaya ve anlamaya çalışan düşünce sistemlerini de etkilemiştir.

Dünyadaki öncelikli çatışma alanlarına ve bunalım bölgelerine çok yakın coğrafi konumda bulunan ülkemiz, bu değişim sürecinde çevresindeki sorunlara ve özellikle uluslararası toplumun bölgemizdeki gelişmelere ilişkin yaklaşımlarına karşı kayıtsız kalmamak durumundadır.

Değişim sürecinin bölgemizde belirsizlik üretmemesi temel hedefimiz olmalıdır. Küreselleşme, insan hakları, hukuk düzeni ve demokrasi gibi yükselen değerlerin toplumsal farklılıkların derinleşmesi yönünde etki yapması, yeni bir dünya düzeni kurulması beklenirken, uluslararası ilişkilere düzensizliğin hakim kılınmasına yol açabilecektir.

Ulusal çıkarlarımız, Türkiye'nin geleneksel olarak izlediği çok yönlü ve çok boyutlu dış politikanın sürdürülerek, bölgemizde ve genel olarak dünya üzerinde sorunların kemikleşmesini önleyecek bir tutum izlenmesini zorunlu kılmaktadır.

Değerli Konuklar,

Günümüzde yaşanan değişim sürecini açıklamak için yararlanılan küreselleşme olgusunun tanımı ve etkileri üzerinde anlayış birliği bulunmamaktadır. Küreselleşme ne tek başına olumlu, ne de tek başına olumsuz olarak değerlendirilebilir. Bu olgudan etkilenmemenin tek yolu ise uluslararası sistemden tamamen soyutlanmasıdır. Bunun da özgürlük, gönenç ve gelişmeye hizmet etmeyeceği açıktır.

Uluslararası sistem içinde kalmak isteyen her ülkenin bu olgunun yaratacağı rüzgarla baş etme zorunluluğu bulunmaktadır. Küreselleşme olgusu, sağladığı yararlar kadar, toplumlar arasında ve toplumların kendi içinde rekabet koşullarının bozulmasına, gelir dağılımında derin uçurumların oluşmasına, işgücü üzerinde yeni baskılara, çevre koşullarının bozulmasına ve bir dizi haksızlığa yol açabilmektedir.

Ekonomik ve siyasal bütünleşmenin en üst düzeye ulaştığı Avrupa Birliği başta olmak üzere, benzer yapılanmalarda ulus devlet ve ulusal çıkar kavramları halen geçerliliğini korumaktadır. Küreselleşmenin ortaya çıkardığı anonim olma özelliğine karşı ulusal çıkarlar ve ulus devlet, insanların gereksindiği "aidiyet" duygusuna yanıt verme görevini sürdürmektedir. Bu nedenle, bir yandan kaçınılmaz bir biçimde gelişen küreselleşme olgusu, diğer yandan ulusal çıkar anlayışı, birbirleriyle çelişkili olduğu zamanlar da bulunmasına karşın, birlikte yaşamaya muhtaçtır. Bu durum, karşımıza küreselleşmenin yönetilmesi sorununu çıkarmaktadır.

Bugün, kendi gönenç ve gelişmeleri için küreselleşme olgusuna destek veren ve bu süreci doğal bir gelişme olarak kabul eden ülkeler de, bu olgunun ulusal çıkarlarla çatışması durumunda korumacılık önlemlerine rahatlıkla başvurabilmektedir.

Küreselleşme ve ulusal çıkar arasındaki bu çatışmanın daha uzun bir dönem sürmesi beklenmelidir. Bu çatışmanın ortaya çıkaracağı belirsizliklerin, Soğuk Savaş sonrası ortamında oluşturulduğu ileri sürülen "yeni dünya düzeni"nin biçimlendirilmesi sürecinde izlenecek siyasalar açısından dikkate alınması da hiçbir koşulda gözardı edilmemelidir.

Son yılların olaylarıyla sıkça gündeme gelen "Uygarlıklar Çatışması" küreselleşmenin olumlu alanına yönelik önemli tehditlerden biridir. Güvenlik boyutuyla 11 Eylül sonrasında ortaya çıkan bu çatışmanın işaretleri, felsefi boyutta son karikatür bunalımında görülmüştür.

Batı dünyası, bunalım yaratan karikatürlerin anlatım özgürlüğü kapsamında değerlendirildiğini açıklamıştır. Ne var ki, anlatım özgürlüğü kullanılırken İslam'ın kutsal değerlerine saldırıda bulunulması hoşgörülemez.

Bununla birlikte Türkiye, karikatür bunalımı sırasında sergilediği akılcı ve sağduyulu yaklaşımla, çözüm çabalarında yapıcı rol oynamaya çalışmıştır. Anlatım özgürlüğünün demokrasinin temel ilkelerinden biri olduğunu, ancak bu özgürlük kullanılırken sorumluluk içinde davranılması gerektiğini; öte yandan varolan sorunun şiddet içeren yöntemlerle çözülemeyeceğini vurgulamıştır. Bunalımın her iki yanını görebilen özel bir ülke olarak, ilgili kurumlar ve ülkelere en açık ve akılcı iletileri ulaştırmaya çalışmış; somut önerilerde bulunmuştur. Bu bunalım, Türkiye'nin özgünlüğünü bir kez daha ortaya koymuştur.

Hoşgörüsüzlük ve ayrımcılıkla savaşım yönünden özellikle Batı dünyası içinde bir yeniden eğitime gereksinim vardır. "Çeşitlilik içinde birlik" insanlığın gelecekteki ülküsü olmalıdır. Avrupa Birliği, bu ülküyü bir slogan olarak benimsemiştir. Oysa bugün, Avrupa'da pek çok çevre salt dinsel ve kültürel yönlerden farklı olduğu için Türkiye'yi AB içinde istemediğini söyleyebilmektedir. Bu ayrımcı yaklaşımlar, bu katı düşünceler, küreselleşmenin pozitif alanını daraltan özellik taşımaktadır.

Dolayısıyla bugün, dünya barışı için verilen savaşımın, askeri, siyasal ve ekonomik alanın yanı sıra, felsefi boyutta da düşünülmesi gerekmektedir. Gerçek düşman, demokrasiyi, insan haklarını, hukukun üstünlüğünü, ekonomik özgürleşmeyi ve laik değerleri olduğu kadar, hoşgörüyü, anlayışı ve duygudaşlığı reddeden yaklaşımlardır.

Günümüzde küresel eşitsizliğin ileri boyutlarda olduğunu ve ciddi bir eleştiri gerekçesi oluşturduğunu da gözden uzak tutamayız. Böyle bir ortamda, küresel sosyal adalet konularına gerekli çözümleri üretebilecek yaklaşımların hızla etkin kılınması gerekliliktir.

Bu bağlamda, yönetim sorunlarının giderilmesi, yoksulluk ve hastalıkların önlenmesi, eğitim olanaklarının yaygınlaştırılması, cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılması gibi sorunlar önemli gündem maddeleridir.

İnsanoğlu, bilgisiyle yakaladığı gelişim çizgisini barışçı, hoşgörülü ve duygudaşlığı önemseyen bir felsefeye bağlayabildiği ölçüde evrimini sağlıklı biçimde sürdürecektir. Bu alanda alınabilecek yol, küreselleşmenin geleceği açısından belirleyici olacaktır.

Değerli Konuklar,

Stratejik konumu itibarıyla Kafkaslar, Orta Doğu ve Balkanlar gibi dünyanın en istikrarsız bölgeleri arasında yer alan ve stratejik ulaştırma yolları üzerinde bulunan Türkiye; bölücü ve gerici etkinlikler, uluslararası terörizm, kitle yoketme silahlarının yayılması ve bölgesel sorunlardan kaynaklanan ve giderek artan çok boyutlu ve karmaşık iç ve dış tehditlerle karşı karşıya olmayı sürdürmektedir.

Soğuk Savaş sonrası dönemde, geleneksel tehdit algılamalarındaki değişimlere bağlı olarak, Türkiye'nin stratejik öneminin azaldığı yönündeki savların temelsiz olduğu ve ülkemizin, içinde bulunduğu jeopolitik konum nedeniyle, çok yönlü tehdit algılamalarından en çok etkilenen ülkeler arasında bulunduğu açıktır.

Öte yandan, gerek bölgesel çatışmalarda, gerek terörist eylemlerde kitle yoketme silahlarının kullanılma risk ve olasılığı artmış bulunmaktadır. Uluslararası antlaşmalarla bu tür silahların üretiminin yasaklanmış olmasına karşın, kimi ülkelerin kitle yoketme silahlarına sahip olma çabaları, uluslararası düzeni sarsmaktadır.

Son yıllarda meydana gelen örneği görülmemiş yöntem ve çaptaki terörist saldırılar, asimetrik tehdidin en belirgin biçimi olan terörizmi, dünya barış ve istikrarına yönelik birincil tehdit konumuna getirmiştir. Her yerin cephe durumuna geldiği ortamda, görünen odur ki, kimse bu tehditten arınmış değildir. Terörizmin hedeflerinin bireysel düzeyden, kitle yoketme düzeyine dönüşmesi de kaygılara yol açmaktadır. Teröre karşı güç birliği, insanlığın ortak hedefi olmalıdır.

Bu nedenle, bugün terörizme karşı küresel bir savaşım verilmektedir. Bu savaşımın başarısı, uluslararası çaba, güç ve kararlılığın sürdürülmesi, özgürlük ve demokrasinin yayılması ve hukukun üstünlüğü çerçevesinde işbirliği içinde davranılması ile bağlantılıdır.

Geçmişte daha çok ideolojik temelde ortaya çıkan terör, bugün etnik ve dinsel farklılıkları kullanarak çok daha geniş kitleleri etkisi altına alabilmektedir.

Terörizmin tanımı ve terörist örgütlerin kimliği üzerindeki görüş ayrılıkları, kimi ülkelerin teröre destek veren tutumlarını sürdürmesi ve terörizme karşı ayrımcı davranışlar, bu tehdide karşı savaşımın başarısını olumsuz olarak etkileyen öğelerdir.

Ülkemiz, başta bölücü ve irticai tehdit olmak üzere, çeşitli iç tehdit öğelerine karşı topyekun savaşımını hukuk devleti ilkesini gözeterek, ödün vermeden, başarı ile sürdürmek kararlılığı içindedir.

Terör Örgütü'nün büyük bölümünün Irak'ın kuzeyinde üslenmesi karşısında, terörle savaşımın küresel boyutta sürdürülmesi ve ayrımcı davranılmaması konusundaki yaygın uluslararası anlayış birliğine karşın, söz konusu Terör Örgütü'nün bölgedeki varlığının yok edilmesi için gerekli desteğin dost, komşu ve müttefiklerimizce sağlanmamasının ülkemizde yarattığı düş kırıklığı sürmekte ve her platformda dile getirilmektedir. Türkiye'ye yönelik teröre kayıtsız kalınmasının, kamuoyumuzda bu konuda zaten var olan duyarlılığı arttıracak kuşkusuzdur.

Bu çerçevede, terörle savaşımın yalnızca silahla başarılı olamayacağından hareketle, sosyo-ekonomik iyileştirmelerin hızlandırılması ve kamu kurum ve kuruluşlarıyla sivil toplum kuruluşlarının da bu çabalara etkin katılımlarının sağlanması gerekli görülmektedir.

Sırası gelmişken, terörle savaşımında yitirdiğimiz şehitlerimize Tanrı'dan rahmet diliyor, gazilerimizi gönül borcuyla anıyorum.

Benzer biçimde, irticai tehdit de bölücü terör gibi, duyarlı olduğumuz bir konu olmaya devam etmektedir. İrticai tehdit, kaygı verici boyutlara ulaşmıştır.

Türkiye'nin bu tehdide karşı en büyük güvencesi laik düzenidir.

İrtica siyasete, eğitime ve Devlet'e sızmaya çalışmakta, Cumhuriyet'in temel niteliklerine yönelik, başta milliyetçilik ve laiklik gibi toplumun büyük kesimince özümsemiş değerlerin yıpratılmasına yönelik etkinlikleri sistemli biçimde uygulamaktadır.

Ayrıca, Devlet'in ekonomik, sosyal, siyasal ve hukusal temel düzenini din kurallarına dayandırmak amacıyla dinin, din duygularının ve kimi objelerin dinsel kural ve yorumlar geliştirilerek sömürülmesi, toplumumuzu kamplara bölmeye yönelik bir girişim olarak duyarlılık yaratmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti 83 yıldır Yüce Önder Atatürk'ün ilke ve devrimleri doğrultusunda birçok kazanımlar elde etmiştir. Türk Ulusu yeryüzündeki tüm uluslardan daha fazla özgürlük ve demokrasiyi hak etmiş ve bu yönde azımsanamayacak bir düzeye gelmiştir. Özgürlük ve demokrasi yeryüzündeki en erdemli yönetim şeklidir. Laikliğin olmadığı, devletin dinsel düşünceler ve dogmalarla yönetildiği bir ortamda özgürlük ve demokrasiden söz etmek olanaksızdır.

Laikliğin her şeyden önce demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olduğu unutulmamalıdır. Anayasamızda yer alan iki önemli öge, özgürlük ve eşitliktir. Bunların gerçekleşmesi ancak dinsel zorlamaların olmadığı laik toplumlarda olanaklıdır. Bu bağlamda, gerici girişimlere karşı, Anayasa ve demokratik hukuk düzeni çerçevesinde, Devlet'in tüm kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşları tarafından anayasal düzenimizin temelini oluşturan laikliğin korunması, dinin siyasal amaçlarla kullanılmasının önlenmesi, ulusal eğitimin bu tür hareketlerin etkisinden kurtarılması ve toplumumuzun gericiliğe karşı bilinçlendirilmesi amacıyla topyekun bir savaşım verilmektedir. Gericiliğe karşı bu savaşımın, halkın dinsel inançlarına karşı çıkmak gibi gösterilmesi de başlı başına bir din sömürüsüdür. Demokratik laik düzen, inanç sahibi insanlarımızın birey olarak dinsel yükümlülüklerini yerine getirmelerine engel oluşturmamaktadır. Genç Türkiye Cumhuriyeti'nin, sahip olduğu bağımsız, demokratik ve laik niteliğini korumak için Devlet'in ve toplumun gereken her türlü önlemi alma zorunluluğu bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'ni ileriye götürecek ve geleceğe taşıyacak ana ögeler laiklik ve çağdaşlıktır. Bu konuda asla ödün verilmemesi temel ilkemizdir.

Değerli Konuklar,

Konuşmamın bu bölümünde, bilinçli olarak gündemden hiç düşürülmeyen bir konu üzerinde durmak istiyorum.

Son günlerde artarak sürdürülen söylemlerde, laiklik, "din ve vicdan özgürlüğü" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımla laiklik, din ve vicdan özgürlüğüne indirgenmekte ve anlamsız kılınmaya çalışılmaktadır. Bu tanımlama aynı zamanda iki önemli sonuç doğurmaktadır.

Bunlardan birincisine göre, tanımlamayla tesettür amacıyla kullanılan türban bireysel özgürlük kapsamına alınarak, kamusal alanda da bu uygulamanın kaçınılmaz olduğu vurgulanmak istenmektedir.

İkincisine göre ise, bu yaklaşım toplumu, "mademki laiklik din ve inanç özgürlüğüdür, laik düzende herkesin kendi istenciyle seçeceği hukuk düzeninde yaşama hakkı vardır" sonucuna kadar götürecektir.

Tanımın altında yatan amacı böylece vurguladıktan sonra türban üzerinde bir kez daha durmak istiyorum. Çünkü, Cumhurbaşkanı'nın bu konuda nasıl davranması gerektiği sıkça tartışılmaktadır. Oysa, anayasal kurallar ve Yüksek Mahkeme kararları bunun yanıtını vermektedir.

Anayasa'nın 104. maddesinde, Devlet'in başı sıfatıyla Cumhurbaşkanı'na Anayasa'nın uygulanmasını gözetme görev ve yetkisi verilmiş; başlangıcında ve 11. maddesinde, Anayasa kurallarının, yasama, yürütme ve yargı organlarını, yönetimi, diğer kuruluş ve kişileri bağlayan üstün hukuk normları olduğu, yasaların Anayasa'ya aykırı olamayacağı kurala bağlanmış; 148. maddesinde, yasaların Anayasa'ya uygunluğunu denetleme görev ve yetkisi Anayasa Mahkemesi'ne tanınmış; 138. ve 153. maddelerinde de, mahkeme ve Anayasa Mahkemesi kararlarının yasama, yürütme ve yargı organlarını, yönetimi, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Anayasa'ya uygunluk denetimi görevi nedeniyle anayasal kural, kavram ve ilkeleri resmen yorumlamaya yetkili tek organ olduğuna ve Anayasa'nın 153. maddesi uyarınca Yüksek Mahkeme'nin kararları herkesi bağladığına göre, anayasal kuralların Anayasa Mahkemesi kararlarıyla birlikte değerlendirilmesi ve uygulanması zorunludur.

Bu nedenle, Cumhurbaşkanı, Anayasa Mahkemesi kararlarını uygulamak ve içerikleri bu kararlarla belirginleşen anayasal kuralların uygulanmasını gözetmekle yükümlüdür.

Ayrıca, Anayasa'nın 103. maddesi uyarınca, Cumhurbaşkanı ulusun bölünmez bütünlüğünü koruyacağına, Anayasa'ya, Atatürk ilke ve devrimlerine ve laik Cumhuriyet ilkesine bağlı kalacağına ve görevini yansız biçimde yerine getireceğine ant içmiş; başka bir deyişle Türk Ulusu'na söz vermiştir.

Cumhurbaşkanı'nın, Anayasa uygulamasını gözetme görev ve yetkisi ile ant içtiği öğeler birlikte değerlendirildiğinde, yansızlığının siyasal yansızlık olduğu, Atatürk ilke ve devrimleri ile laik Cumhuriyet söz konusu edildiğinde bu değerlerden yana tutum takınmak zorunda olduğu görülecektir. Devlet rejimini oluşturan bu değerleri korumak, düşünce ve eylemde bu değerler yönünde yan tutmakla olanaklıdır.

Cumhurbaşkanı'nın laik Cumhuriyet'e ilişkin yanlı gözetim görevi gözönünde bulundurulurken anayasal kuralların kısaca irdelenmesi yararlı olacaktır.

Anayasa'nın 1. maddesinde, Türkiye Devleti'nin bir Cumhuriyet olduğu belirtilmiş;

2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu vurgulanmış; 4. maddesinde de, 1 ve 2. maddelerdeki "Cumhuriyet" yönetimi ve "Cumhuriyet'in nitelikleri"nin değiştirilemeyeceği, değiştirilmesinin önerilemeyeceği belirtilmiştir.

Değiştirilemezlik, yalnız ilke ve kavramların 2. maddedeki sözcükleriyle değil, aynı zamanda Anayasa'nın çeşitli maddelerinde düzenlenen içerikleriyle ilgilidir.

Böylece, Türkiye Cumhuriyeti'nin niteliklerinden olan laiklik ilkesi, anayasal içeriğiyle güvence altına alınmıştır. Laiklik ilkesinin anayasal içeriği ise, Anayasa'nın başlangıcı ile 24 ve 174. maddelerindeki düzenlemelerle belirginleştirilmiştir.

Anayasa'nın başlangıç bölümünde,

- Yüce Türk Devleti'nin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa'nın, Atatürk ilke ve devrimleri doğrultusunda anlaşılması, sözünün ve ruhunun bu yönde yorumlanıp uygulanması gerektiği,
- Hiçbir etkinliğin, Atatürk ilke ve devrimleri karşısında koruma göremeyeceği, belirtilmiştir. Böylece, Atatürk ilkelerinden en önemlisi olan laiklik, Anayasa'ya yön veren, çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini oluşturan ilkeler arasındaki yerini almıştır.

Bunun içindir ki, yine başlangıç bölümünde, "laiklik ilkesi gereği kutsal din duygularının Devlet işlerine ve politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı" belirtilirken açık ve kesin biçimde laikliğin tanımı da yapılmıştır.

Bu tanıma göre laiklik, dinin toplumsal, siyasal ve hukuksal bir güç ve düzenleyici olmasını önleyen temel ilkedir. Bu işlevine uygun olarak Anayasa'nın 24. maddesinde de,

- Devlet'in sosyal, ekonomik, siyasal ve hukuksal temel düzeninin kısmen de olsa din kurallarına dayandırılmayacağı,
- Dinin ya da din duygularının yahut dince kutsal sayılan şeylerin, siyasal ve kişisel çıkar ya da nüfuz sağlama amacıyla kötüye kullanılmayacağı, açıkça belirtilmiştir.

Anayasa'nın 174. maddesinde, Türk toplumunu çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarma ve Türkiye Cumhuriyeti'nin laik niteliğini koruma amacını güden devrim yasaları tek tek sayılarak güvenceye alınmıştır.

Bunların yanında, Anayasa'nın 13. maddesinde, temel hak ve özgürlüklerin laik Cumhuriyet'in gereklerine uygun olarak sınırlanabileceği; 14. maddesinde de, bu hak ve özgürlüklerin laik Cumhuriyet'i ortadan kaldırmayı amaçlayan etkinlikler biçiminde kullanılmayacağı belirtilmiştir.

Böylece, temel hak ve özgürlüklerin laik Cumhuriyet'i zedeleyecek biçimde kötüye kullanılması önlenmiş, gerekirse laik Cumhuriyet'i korumak amacıyla

sınırlandırılması kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi'nin, laiklik ve türbanla ilgili yukarıda açıklanan kurallara dayalı kesin ve açık yargıları vardır. Yüksek Mahkeme'nin kararlarıyla belirginleşen yargısına göre, laiklik ilkesi nedeniyle,

- Din kuralları, Devlet işlerini düzenleyemez.

- Din, bireylerin manevi yaşamına ilişkin olan inanç bölümündeki kutsal yerinde, sınırsız bir özgürlük tanınarak anayasal güvenceye alınmıştır.

- Dinin, bireyin manevi yaşamını aşarak, toplumsal yaşamı etkilemesine izin verilemez; bireyin inanç ve ibadet yaşamına, kamu düzenini, güvenini ve çıkarlarını korumak amacıyla sınırlamalar konulabilir; dinin kötüye kullanılması ve sömürülmesi yasaklanabilir.

Dinin inanç alanından çıkarılıp ideolojiye dönüştürülmesi onu siyasallaştırır ki, bundan en büyük zararı görecektir olan dindir. Çünkü din siyasallaşmakla kutsallığını yitirecektir.

Anayasa Mahkemesi'ne göre, Atatürk devrimlerinin hareket noktasında laiklik ilkesi yatmakta ve devrimlerin temel taşı bu ilke oluşturmaktadır. Laiklikten verilecek en küçük ödün, Atatürk devrimlerini yörüngesinden saptırarak, yok olması sonucunu doğurabilecektir.

Anayasa Mahkemesi, türbanla ilgili ilk kararını 1989 yılında vermiş; açılan dava üzerine, yükseköğretim kurumlarında "Dini inanç sebebiyle boyun ve saçların örtü veya türbanla kapatılmasını serbest" bırakan yasa kuralını, Anayasa'nın "laiklik", "ulusal birlik", "demokratiklik", "hukuk devleti" ve "eşitlik" ilkelerine aykırı bularak iptal etmiştir.

Yüksek Mahkeme, türban konusundaki ikinci kararında, Anayasa'nın ve devrim yasalarının, yükseköğretim kurumlarında dinsel nitelikli giysiler giyilmesine olur vermediğini belirterek, başörtüsü konusundaki görüşünü ısrarlı biçimde sürdürmüştür.

Anayasa Mahkemesi'nin siyasal parti kapatma kararlarında da; siyasal partilerin, yükseköğretim kurumları öğrencilerinin başörtüsü kullanmalarını destekleyen davranışları ile siyasal bir simge olan türbanın, eylemli bir durum yaratılarak TBMM'ne taşınması girişimi laiklik ilkesine aykırı görülerek kapatma nedeni sayılmıştır.

Danıştay'ın ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin yaklaşımı da Anayasa Mahkemesi kararlarında beliren görüş doğrultusundadır.

Türbanı bir siyasal görüşün simgesi ve laiklik ilkesinin ihlali olarak kabul eden, kamusal alanda türban yasağını uygun gören ulusal ve ulusal-üstü yüksek mahkeme kararları, yasama, yürütme ve yargı organları ile idari makamları, özel ve tüzel kişileri bağlamaktadır.

Değerli Konuklar,

Tüm çağdaş parlamenter demokrasilerde olduğu gibi Türkiye Cumhuriyeti'nde de güçler ayrılığı ve hukukun üstünlüğü ilkeleri kabul edilmiştir. Bu ilkelerin doğal sonucu olarak yargı erki yasama ve özellikle gerçek gücü elinde bulunduran yürütmeye karşı korunmuş ve bağımsız kılınmıştır.

Anayasa'nın 9. maddesinde, yargı yetkisinin Türk Ulusu adına "bağımsız mahkemeler"ce kullanılacağı; 138. maddesinde, yargıçların görevlerinde bağımsız oldukları, Anayasa, yasa ve hukuka uygun olarak vicdani kanaatlerine göre hüküm verecekleri, hiçbir organ, makam, merci ya da kişinin, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve yargıçlara emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; 140. maddesinde de, yargıçların, mahkemelerin bağımsızlığı ve yargıçlık güvencesi ilkelerine göre görev yapacakları kurala bağlanmıştır.

Yargı erki ve hukukun üstünlüğüne bu kadar önem veren Anayasal kurallar karşısında, yargıç ve savcıların mesleğe en küçük zarar getirecek davranışlardan kaçınacakları kuşkusuzdur.

Yargı bağımsızlığının edinilip korunmasında, kurallar kadar eğitimin ve sağlam kişilik yapısının da etkisi vardır. "Bağımsızlık benim karakterimdir" diyen Yüce Atatürk'ün bu ünlü özdeyişi yargıç ve savcılarının yol göstericisi olmalıdır. Hakim ve savcılarımızın çok iyi bildikleri gibi, mesleğin gelecek beklentisiyle herhangi bir etki ya da karışmaya açık olarak yürütülmesi, önce kendilerine, sonra herkesin son sığınma limanı yargıya, giderek adalete ve devlete güven duygusuna büyük zarar verecektir.

Yasama ve yürütme organlarının da yargının siyasallaştırılmasından özenle kaçınmaları gerekir. Yargının siyasallaştırılması durumunda bundan zarar görecektir olan başta yine Devlet organlarıdır. Bununla da kalmayacak, tüm Devlet kurumları, insani değerler ve bireyler de bu zarardan paylarını alacaklardır.

Bunun için yargı organlarının kuruluşu, çalışma ilkeleri, yargıçların seçimi ve özlük hakları gibi konularda yargıyı siyasallaştıracak yöntemlerden uzak durulmalıdır.

Yargının siyasallaştırılmasının yaratacağı sakıncaların önemli bir başka örneği, çok kısa bir süre önce Şemdinli'de yaşanmıştır. Şemdinli'de dile getirilen savlar adalet duygusuna büyük zarar vermiş; Türk Ordusu'nu hak etmediği bir tartışmanın konusu yapmıştır.

Türk Devleti, ülkesinin dünya coğrafyasının en sorunlu bölgesinde yer alması ve tarihi geçmişi nedeniyle, ordusunun her dönemde güçlü olmasına önem vermiş; orduyu her türlü tartışmanın dışında tutarak yıpranmamasına, oluşan geleneksel yapısına saygılı davranarak iç düzen ve disiplininin bozulmamasına özen göstermiştir.

Bu özen, iç ve dış sorunlar, özellikle terörde ve yakın çevre ülkelerindeki gelişmeler gözetilerek, Kurtuluş Savaşı'nı zaferle sonuçlandıran, laik ve çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'ni sonsuza değin yaşatmak için en büyük güvence oluşturan ordumuz ve değerli mensupları yönünden titizlikle sürdürülmelidir.

Esin kaynağını Cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk'ten alan şanlı Ordumuzu yıpratma etkinlikleri, akılla ve yurtseverlik duyguları ile bağdaştırılabilecek bir durum değildir. Ordu'nun itibarının korunması Devlet'in asli görevlerindedir.

Değerli Konuklar,

Yeni yıl konuşmamda yer vermiş olmama karşın, çok önemli gördüğüm için Türk kimliği üzerinde yeniden durmak istiyorum.

Anayasamıza göre, Türkiye Cumhuriyeti'nin ögeleri tek Devlet, tek Ülke ve tek Ulus'tur. Bu ögeler tek dil ve tek Bayrak ülküsüyle tamamlanmıştır.

Başlangıcının ilk tümcesi, Anayasa'nın, Türk Yurdu ve Ulusu'nun sonsuza uzanan varlığını ve Yüce Türk Devleti'nin bölünmez bütünlüğünü belirlediğini vurgulayarak başlamaktadır.

Anayasa'nın 3. maddesinde, Türkiye Devleti'nin, Ülkesi ve Ulusu'yla bölünmez bir bütün olduğu belirtilmiş; 4. maddesinde, 3. madde kurallarının değiştirilmesinin önerilemeyeceği ve değiştirilemeyeceği net biçimde vurgulanmış; 5. maddesinde de, Türk Ulusu'nun tümlüğü ve Ülke'nin bölünmezliğini korumak Devlet'in temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Çağdaş ulusçuluk anlayışının belirgin nitelikleri arasında yer alan ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ögesi olan tek ulus olgusu, aynı zamanda tekil devlet yapısının koruyucusudur. Tek ulus bilinci oluşturulmadan tekil devlet yapısını korumak olanaksızdır.

Çok kültürlü toplumlarda "birlik", ulusal devletle sağlanmış ve "tek ulus" ilkesi bu birliği pekiştiren en önemli öge olmuştur. Toplumu oluşturan yurttaşların tek ulus çatısında toplanması, farklılıkların korunarak tekil devlete zarar vermeden birlikte yaşamanın en etkili yoludur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ögesi olan tek ulusun adı, Türk Ulusu'dur. Anayasa'nın Ulus anlayışı Atatürk Ulusçuluğu'na dayanmakta ve Yüce Önder'in "Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran Türkiye Halkına Türk Ulusu denir." özlü sözünde tanımını bulmaktadır. Tanıma göre ulus, ortak çıkarlar, ortak coşkular, ortak bir dil ve ortak duyguların toplamıdır.

Bu ulus anlayışı, irksal ve dinsel ögelere değil, Anayasa'nın başlangıcında belirtildiği gibi, ulusal gurur ve övünmede, ulusal sevinç ve tasada, ulusal varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfette ortaklık ve birlikte yaşama istenci gibi değerlere dayanmaktadır.

Geçmişte yaşanan ortak acılar ve sevinçler, birlikte kazanılan zaferler, ülke ve ulus çıkarını her şeyden üstün tutma, ülkü ve amaç birliği, çağdaşlaşma yolunda verilen savaşımlar bu değerleri oluşturmaktadır.

Türk Ulusu'nun bu anlam ve amacının doğal sonucu olarak, Anayasa'da, Türk Devleti'ne yurttaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk sayılmış; birleştirici ulusçuluk anlayışı bir kez daha vurgulanmıştır.

Türk Devleti'ne yurttaşlık bağıyla bağlı olan herkesin Türk sayılması, Türk Ulusu'nu oluşturan ögelerin etnik kimliklerinin yadsınması anlamına gelmemektedir. Tersine tüm yurttaşların "Türk Ulusu" kimliğinde buluşturulması, yurttaşlar arasında eşitliğin sağlanması, "çoğunluk" içinde bulunan kimi etnik grupların "azınlık" durumuna düşmemesi amacını taşımaktadır.

Anayasa'daki "Egemenlik kayıtsız koşulsuz Türk Ulusu'nundur" kuralı da, çoğunluk, azınlık, din, ırk ayrımı yapmadan, Türk Ulusu'nun tüm yurttaşları kapsadığını göstermektedir.

Türk Ulusu'nun birliğini ve huzurunu bozmaya yönelik uğraşlar, tekil devleti hedef alan girişimlerdir. Bu girişimlerin sonuçsuz kalmaya mahkum olduğu bilinmelidir.

Değerli Konuklar,

Son günlerde başta Diyarbakır olmak üzere kimi il ve ilçelerimizde yaşanan terör ve şiddet olayları hepimizde haklı bir üzüntü yaratmıştır.

Hiç kimse, Türkiye Cumhuriyeti'nin hoşgörüsünden kuşku duymaya, sabrını ve gücünü sınamaya kalkmamalıdır. Bunu deneyenler, Devlet, Yurt ve Ulus olarak bölünmez bütünlüğümüzü koruma konusundaki kararlılığımızdan vazgeçmeyeceğimizi bilmelidirler.

Türkiye'nin istikrar içinde gelişip güçlenmesinden, barış ve huzur ortamından rahatsız olan iç ve dış çevreler her dönemde ortaya çıkmıştır. Bunlara karşı her zaman uyanık ve dikkatli olmalıyız. Yurttaşlarımızı soğukkanlılıklarını yitirmemeye, yönlendirmelerden, kışkırtmalardan etkilenmeden, akıl ve sağduyu ile davranmaya, toplumsal barışın sürdürülmesine katkıda bulunmaya çağırıyorum.

Bölgenin ekonomik yönden geri kalmışlığına gerekçe aranırken, her şeyden önce terör örgütünün ve onların yandaşlarının bu konudaki rolünün gözönünde bulundurulması gerekmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti her yurttaşına eşit uzaklıktadır. Demokrasinin getirdiği olanaklardan her yurttaş eşit düzeyde yararlanmaktadır. Demokrasinin olanaklarından yararlanarak yönetime gelen kimilerinin terör örgütü yandaşlığını andıran söylemleri, buldukları konuyla ve onları oraya getiren sistemin özülle gelişmektedir.

Gerçekleri yansıtmayan söylemlerle ortaya çıkıp, çocukları ve kadınları kullanarak eylem yapmaya kalkışanların niyetlerinin artık çok iyi anlaşılması gerekmektedir. Perde arkasında kalarak halkı kışkırtanlar ve onları destekleyenler, başta yöre insanları olmak üzere tüm Türkiye'ye zarar vermektedirler.

Farklılıklar öne çıkarılarak yapay ayrılıkların yaratılması yerine, ortak değerlerimiz vurgulanarak, Ulusal kimliğimizin ve birliğimizin pekiştirilmesi bizleri güçlü kılacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin değiştirilemez nitelikleriyle varlığını kabullenemeyenler, terörle ya da sokak gösterileriyle ayrılık yaratmaya çalışanlar, bu amaçlarına

hiçbir zaman ulaşamayacaklarını bilmelidirler.

Güvenlik güçlerimize, bugüne kadar gösterdiği kararlı ve sağduyulu yaklaşım nedeniyle teşekkür ediyor; onlardan hukuk ve demokratik ilkeler çerçevesindeki uygulamalarını, yasa dışı davranışlara asla izin vermeden sürdürmelerini bekliyoruz.

Değerli Konuklar,

İlk çeyreğini geride bıraktığımız 2006 yılı, uluslararası barış, güvenlik ve istikrarı etkileyecek bir dizi önemli gelişmeye sahne olmaya adaydır. Türkiye'nin merkezinde bulunduğu geniş coğrafyanın, bu yıl da uluslararası gündemin üst sıralarını alması beklenmektedir.

Geride kalan aylarda yaşanan gelişmeler, önemli olayların eşliğinde bulunduğumuzu doğrulamaktadır. Bu dönemde, dış politikamızın dinamik ve tutarlı çizgisi, bulunduğumuz bölgede açık bir istikrar ögesi oluşturmaktadır.

Bu çizgi doğrultusunda, Avrupa ve Avrupa-Atlantik kurumlarıyla ilişkilerimiz Türk dış politikasının temel boyutunu oluşturmaktadır. Bu çerçevede, Avrupa Birliği'ne üyelik süreci, ABD ile ilişkiler ve NATO ittifakı içindeki yerimiz dış politika gündemimizin ilk sıralarında yeralmayı sürdürmektedir.

Avrupa Birliği'ne üyelik sürecimizde sağlıklı koşullarda ilerlemek bizim için öncelikli konudur. 3 Ekim 2005'te üyelik görüşmeleri resmen açılmış ve Avrupa Birliği'yle ilişkilerimizde önemli bir aşama geride bırakılmıştır. Türkiye, bu yolu tamamlamak için çalışmalarını kararlılıkla sürdürmektedir. Bu sürecin sonunda kabul edebileceğimiz tek seçenek eşit üyeliktir.

Avrupa Birliği'nin küresel anlamda istikrara güçlü katkı yapabilmesi yönünden Türkiye'nin taşıdığı önem açıktır. Ülkemiz, Avrupa Birliği'nin ana güvenlik kaygılarının yoğunlaştığı bölgelerle çevrilidir. Avrupa Birliği üyesi bir Türkiye, Birliğin bu coğrafyadaki ilişkilerine daha fazla derinlik kazandıracaktır. Türkiye'nin katılımıyla güçlenecek Avrupa Birliği, Orta Doğu, Balkanlar, Kafkaslar, Orta Asya ve Akdeniz bölgeleriyle ilgili politikalarında daha fazla bilgi birikimine, inandırıcılığa ve güce sahip olacaktır.

Ayrıca, çağdaş, laik ve demokratik kimliğiyle Türkiye, "çeşitlilik içinde birlik" ilkesi doğrultusunda biçimlenmiş çok kültürlü bir Avrupa'nın ışığını arttıracak; dünyada kimlik ve ideoloji çerçevesinde biçimlenen çatışmalar yönünden yatıştırıcı ve açık bir örnek oluşturacaktır.

Avrupa Birliği'nden haklı beklentimiz, ülkemizin üyeliği konusunda attığı adımlarda ayrımcı ve kestirmeci söylemler ve uygulamalar yerine, evrensel demokrasi ilkeleri ve pazar ekonomisi kuralları çerçevesinde aldığımız yolu ve bulunduğumuz noktayı dikkate almasıdır.

Türk halkının Avrupa Birliği sürecine vereceği destek, Birliğin Türkiye'ye yönelik tutumunun nesnellik derecesiyle yakından ilgili olacaktır. Kıbrıs, Ermeni savları ve temel ulusal çıkarlarımızı yakından ilgilendiren diğer konulardaki haksız istemleri

kabul etmemizi kimse beklememelidir. Her konuyu kendi koşulları içinde değerlendireceğiz. İyi niyetliyiz; ancak aynı zamanda akılcıyız ve koşulları aleyhimize kullanmak isteyen çevrelere karşı uyanık olmak zorundayız.

Sahip olduğumuz tarihsel birikim ve özelliklerimiz, diğer ilişkilerimizi de koruyup güçlendirmeye özen göstermemizi gerekli kılmaktadır.

ABD ve NATO ile ilişkilerimizin oluşturduğu Atlantik-aşırı güvenlik bağlantısı bizim için büyük önem taşımaktadır. Her vesileyle vurguladığımız gibi ülkemiz, Avrupa Birliği üyelik sürecini ABD ile ilişkilerinin bir seçeneği değil, tamamlayıcı bir ögesi olarak görmektedir. ABD ile ikili ilişkilerimiz, savunma ve güvenliğe ek olarak, enerji, ekonomi, ticaret, bölgesel ve işbirliği alanlarını da kapsamakta, ayrıca Balkanlar, Orta Doğu, Kafkaslar, Doğu Akdeniz, Karadeniz ve Hazar havzalarındaki işbirliği ile farklı yönler kazanmaktadır.

Türkiye ve ABD, iki yakın bağlaşıklık olarak, bunalım önleme ve bunalım yönetimi, bölgesel çatışmaları çevreleme, terörizm ve organize suç örgütleriyle savaşım, kitle yoketme silahlarının yayılmasının önlenmesi konularında yakın danışma ve işbirliği yapmaktadırlar.

Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda, kimi durumlarda Amerika Birleşik Devletleri'nden farklı düşünmesi, bağlaşıklığımızı zedeleyen bir durum değildir. Bulduğumuz coğrafyanın zorluğu kimi konularda pek çok ülkeden farklı ve duyarlı değerlendirmeler yapmamızı zorunlu kılmaktadır. Yıllar içinde gelişen sağlam ilişkilere sahip olduğumuz Amerika Birleşik Devletleri de bu durumu bilmektedir. Bölgemizde barış ve istikrarın geliştirilmesi Türkiye'nin güçlü ve istikrarlı bir ülke olmasıyla yakından bağlantılıdır.

Soğuk Savaş dönemi sırasında NATO'ya ve toplu savunmaya vermiş olduğu destekle Doğu-Batı çatışmasının barışçı bir biçimde sona ermesine katkıda bulunan Türkiye, uluslararası güvenliğin birçok ögesinin akıcı ve sürekli değişim içerisinde bulunduğu bu dönemde, NATO'yu dış ve güvenlik politikasının değişmez bir olgusu olarak görmeyi sürdürmektedir. NATO içindeki yerimizi korurken, Avrupa'nın güvenlik alanında sağlamaya çalıştığı gelişmeyi tutarlı ve bütüncül bir yaklaşımla desteklememiz gerekmektedir. Bunu yaparken, NATO'nun Atlantik'in her iki kıyısı için sağladığı kazanımların aşındırılmaması özel önem taşımaktadır.

Türkiye, NATO'daki en büyük ikinci orduya sahiptir. Bütçemizden savunma harcamalarına ayırdığımız payın NATO ülkeleri arasında en üst sıralarda yer alması da hem bulduğumuz coğrafyanın koşullarından, hem de İttifak gücüne en iyi biçimde destek verme anlayışından kaynaklanmaktadır. Ülkemiz, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da, öz savunma gücünü koruyacak ve geliştirecektir.

Türk Silahlı Kuvvetleri, kendini yeni uluslararası güvenlik ortamının gereksinimlerine uyarlamaktadır. Bu amaçla, değişik görevleri yerine getirebilecek çok rollü, esnek birliklerin oluşturulmasına, sayısal fazlalık yerine gelişmiş teknoloji ürünü silah ve sistemlerin sağlanması, bu silah ve sistemlerin etkinliğini

artıracak komuta kontrol, erken uyarı, elektronik savaş, gelişmiş mühimmat, her hava koşullarında hareket olanak ve yeteneği gibi kuvvet çarpanlarına sahip olunmasına önem ve öncelik verilmektedir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin bölgesel bir güç düzeyine erişebilmesi için Türk savunma sanayiinin Silahlı Kuvvetler'in gereksinimlerini yeterli bir biçimde karşılama olanaklarına sahip olması gerekir.

Değerli Konuklar,

Türkiye için hem bir ayrıcalık hem de bir gereksinim olan çok boyutlu dış politikamızın önemli bir eksenini, bölgemizde gerginlik ve çatışma yerine, işbirliğine olanak tanıyan bir ortam yaratılmasıdır. Bu anlayışla Türkiye, bir yandan bölgesel anlaşmazlıkların çözümüne katkıda bulunmaya çaba gösterirken, öte yandan da komşularıyla olan kimi sorunların çözümü için etkin bir tutum benimsemiştir. Bu yaklaşımımızın Avrupa-Atlantik bölgesinin istikrarına da katkısı bulunmaktadır.

Irak'ın yeniden yapılandırılmasına verdiğimiz destek, öncülük ettiğimiz Irak'a Komşu Ülkeler Toplantıları, Filistin ve İsrail arasındaki anlaşmazlığın çözümü konusunda sürdürdüğümüz yapıcı tutum, 2002 yılında İstanbul'da düzenlediğimiz AB-İKÖ Ortak Forumu gibi girişimler, bölgesel sorunların çözümü yönünden yaptığımız somut katkıların bir kısmını oluşturmaktadır.

Öte yandan, Güneydoğu Avrupa işbirliği süreçleri, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı, BLACKSEAFOR gibi bölgesel girişimlerdeki öncü rolümüz de, bu bölgelerde çekişme yerine işbirliğinin ilişkilere yol göstermesi anlayışını yansıtmaktadır. Bu konunun, özellikle Karadeniz'i çevreleyen tüm ülkelerce iyi anlaşılmasını diliyoruz. Karadeniz bir barış denizidir. Kısır çekişmelerin ve diplomatik oyunların alanı olmamalıdır. Bu amaçla yürüttüğümüz çabaları bundan böyle de kararlılıkla sürdüreceğiz.

Komşularımızla ilişkilerde var olan kimi sorunların çözümü konusundaki içten çabalarımızın karşılık görmesi, ilişkilerimizde varolan olumlu noktaya gelinmesinde önemli rol oynamıştır. Bu gelişmeler, uzun çabalar sonucunda gerçekleşmiştir. Yunanistan, Bulgaristan, Rusya Federasyonu ve Suriye gibi komşularımızla bugün geldiğimiz noktada, diğer alanların yanısıra, gelişen ticaretin de katkıda bulunduğu olumlu bir dinamik yaratmış bulunuyoruz. Aramızdaki iletişim kanalları açıktır ve yalnızca ikili düzeyde değil, uluslararası düzeydeki mesajları da komşularımızla rahatlıkla ve açık yüreklilikle karşılıklı olarak birbirimize iletebilecek konumdayız.

Türkiye, Ermenistan ile ilişkilerinin de normalleşmesini istemektedir. Bölgede bir işbirliği ortamının yaratılmasına yardımcı olacağı ve bölge istikrarına katkıda bulunacağı inancıyla, ikili ilişkilerin aşamalı olarak olağan bir seyir kazanmasını istemektedir. Ancak bunun olabilmesi için, Ermenistan'ın da kimi adımlar atması gerekmektedir. Bu adımların neler olduğunu Ermenistan oldukça iyi bilmektedir. Bu bağlamda, şunu belirtmeden geçemeyeceğim. Ülkelerin birbirlerinin toprakları üzerinde istemleri bulunması bir yana, bu yönde bir görüntü vermekten de

kaçınmaları, vazgeçilmez bir önkoşul oluşturmaktadır. İkili ilişkilerin normal bir çerçevede kurulup sürdürülmesinin ancak böyle bir ortamda olanaklı olabileceği açıktır.

Değerli Konuklar,

Orta Doğu coğrafyası son derece önemli bir dönemeçtedir.

Bir kez daha sınırlarımız boyunca uzanan istikrarsızlık çemberinin etkilerini yoğun biçimde duyumsamaktayız.

Türkiye, komşusu Irak'taki gelişmeleri büyük bir dikkatle izlemekte; toprak bütünlüğü ve ulusal birliği ilgili tüm ögelerin katılımıyla korunan, komşularıyla barış içinde yaşayan, demokratik ve gönenç içinde bir Irak hedefi doğrultusunda çalışmayı sürdürmektedir.

Ancak, Irak'ta siyasal alanda gözlenen sınırlı gelişmelere karşın istikrar ortamının bir türlü oluşturulamaması, toplumun farklı kesimleri arasında güven duygusunun sağlanamaması ve siyasal çekişmelerin sürmesi, iç barış ortamının uzakta olduğunu ortaya koymaktadır.

Mezhep çatışması, Irak'ta başlangıçtan bu yana en çok kaygı duyulan senaryoyu oluşturmuştur.

Son dönemde Samarra'daki Askariye Türbesi'ne gerçekleştirilen bombalı saldırı ve bu saldırıyı izleyen olaylar, bir ulusal uzlaşi hükümeti kurulması çalışmaları sürmekteyken patlak vermiştir. Bu, Irak'taki dengelerin ne kadar kırılgan bir noktaya geldiğini açıkça göstermiştir. Ülkenin esenliği için dar gündemlerin bir yana bırakılması, varolan anlaşmazlıklara uzlaşiya dayalı çözümler aranması gerekmektedir.

Irak'ın birlik ve bütünlüğünü yok edecek bir çözümlenin önüne geçilmesi yaşamsal önem taşıyan bir konudur.

Türkiye, Irak'taki kimi grupların, Irak halkının ortak istencini hiçe sayarak kalıcı kazanımlar peşinde koşmasını, bölgede barış ve istikrara yönelik olumsuz etkisi nedeniyle kabul edilmez bulmaktadır.

İçinden geçilen bu duyarlı dönemde, hiçbir grubun dışlandığı duygusuna kapılmaması önem taşımakta, bu çerçevede tüm grupların kendi gündemlerini bir yana bırakarak, Irak'ın iyiliğini ön plana koyan bir yaklaşım sergilemeleri beklenmektedir.

Kerkük, özel konumu nedeniyle, Irak'ın istikrarını tehdit eden bir öge olmayı sürdürmektedir. Barındırdığı doğal zenginlikler ve demografik dengeleri açısından Irak'ın küçük bir modelidir. Kerkük'ün kaderi Irak'ın geleceğini etkileyecektir. Kentin gelecekteki statüsünün Irak'taki tüm kesimlerin kabul edeceği bir formülle çözüme kavuşturulması önemlidir.

Öte yandan, konuşmamın başında da değinmiş olduğu gibi, Irak'ın bütünlüğüne ve ülkenin kuzeyinin terör örgütü tarafından kullanılmasına yönelik kaygılarımız

halen giderilememiştir. Terör örgütünün Kuzey Irak'ta süren varlığı, buradan sızdırılan malzeme ve elemanlarla ülkemizde eylemlerini sürdürmesi, Türkiye'nin güvenliği yönünden ciddi bir tehdit oluşturmaktadır.

Bu konuda gerek Irak makamları gerek Amerika Birleşik Devletleri yetkilileriyle sürdürülen temasların kalıcı sonuç vermesi içten dileğimizdir.

Irak'ın bugün içinde yaşadığı sorunları anlayış ve işbirliği ruhu içinde geride bırakması en çok bizleri sevindirecektir.

Ülkemiz, Irak Yönetimine ve halkına bu yöndeki çalışmalarında, bugüne kadar olduğu gibi, önümüzdeki dönemde de elinden gelen tüm desteği vermeyi sürdürecektir.

Türkiye, bir diğer komşusu İran'ın nükleer programıyla ilgili olarak gittikçe daha ciddi bir boyut kazanmaya başlayan uluslararası gerilimi kaygıyla izlemektedir.

İran, yüzyıllardır yan yana yaşadığımız komşumuz ve tarih boyunca yakın ilişki içinde bulunduğumuz bir ülkedir. İran'la ilgili gelişmelerin Orta Doğu coğrafyasına sürekli yansımaları olmuştur. İran'ın kendi içinde ve uluslararası ilişkilerinde istikrarını korumasını dileriz.

Her ülkenin nükleer enerjiyi barışçı amaçlarla kullanma hakkı bulunmaktadır. Ancak, bu hakkın kullanımının temel koşulu, Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi Antlaşması'ndan kaynaklanan yükümlülüklerle tümüyle uyması ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile tam bir işbirliğine gidilmesidir.

Bu bağlamda Türkiye, varolan bunalımın giderilmesinde İran'a da önemli sorumluluklar düştüğü görüşündedir. İran'ın hakkındaki varolan kuşkuları gidermesinin tek yolu, saydamlık ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ile tam ve açık işbirliğidir. Türkiye, bu yöndeki telkinlerini çeşitli düzeylerde İranlı yetkililere iletmiştir.

Türkiye, Irak'ta süren bunalımın gün geçtikçe ağırlaştığı bir ortamda, bölgesinde yeni bir bunalımın ortaya çıkmasını istememektedir.

Orta Doğu denkleminin en önemli parçası olan Arap-İsrail anlaşmazlığına da kısaca değinmekte yarar görüyorum. Bu sorun barışçı bir çözüme kavuşturulmadıkça, Orta Doğu'da ve Doğu Akdeniz'de kalıcı barışın kurulması olanaklı değildir.

25 Ocak 2006 gününde Filistin'de yapılan Yasama Meclisi seçimleri Orta Doğu Barış Süreci yönünden yeni bir siyasal tablo ortaya çıkarmıştır.

Yeni Filistin Parlamentosu ve Hükümetinin yasama/yürütme sorumluluğu ve uluslararası meşruiyet çerçevesinde Başkan Mahmud Abbas ile eşgüdüm içinde çalışması içten dileğimizdir.

Yeni Filistin yönetimince akılcı, gerçekçi, uzlaşmacı ve esnek bir tutum benimsenmesi önem taşımaktadır.

Yeni İsrail Hükümeti'nin de varolan koşulları en akılcı ve sağduyulu biçimde

değerlendireceğine inanmak istiyoruz.

Her koşul altında, görüşmelerle ulaşılabilecek iki devletli çözüm ereğinin korunması ve barış sürecinin Yol Haritası temelinde canlandırılması için uygun koşulların biran önce oluşturulması öncelikli hedef olmalıdır.

Değerli Konuklar,

Ülkemiz, Kıbrıs sorununun adil, kalıcı, Kıbrıs Türklerinin ve Türkiye'nin hak ve çıkarlarını koruyan bir çözüme kavuşturulması yolunda öteden beri içten çaba göstermektedir.

24 Ocak'ta Kıbrıs'taki kısıtlamaların ilgili tüm taraflarca eşzamanlı olarak kaldırılması konusunda hazırlanan 10 maddelik Eylem Planı, Türkiye'nin Kıbrıs'ta kalıcı barışı sağlama yolundaki çabalarının en son örneğidir. Anılan plan uluslararası platformda destek bulmuştur.

Bizim bu çalışmalarını yaparken Birleşmiş Milletler'den beklentimiz, Kıbrıs konusunda yıllar içinde oluşan ve tarafların güvenini kazanmasını sağlayan yerleşik parametrelere ve davranış kalıplarına bağlı kalmasıdır.

Son dönemde, Avrupa Birliği'nin Kıbrıs'a yönelik yardım paketleri konusunda yaşanan gelişmelerin, çözüme katkı yapma istemini açıkça ortaya koymuş olan Kıbrıs Türk tarafı yerine, her aşamada olumsuz tutum takınan Rum tarafını ödüllendirici nitelikte olmasını da üzüntüyle karşılıyoruz. Unutulmasın ki, uluslararası toplumun tam destek verdiği Annan Planı'nı reddeden Kıbrıs Türk tarafı değil Rum tarafı olmuştur.

Avrupa Birliği Konseyi'nin 26 Nisan 2004 günlü kararı çerçevesinde Kıbrıs Türkleri'ne yönelik yalıtıma son verilmesi amacıyla Komisyon tarafından hazırlanan, ancak, aradan geçen 22 aylık dönem içinde Rum Yönetimi'nin engellemeleri nedeniyle onaylanarak yürürlüğe giremeyen Mali Yardım ve Doğrudan Ticaret Tüzükleri, tarafımızdan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yetkililerince yapılan tüm itirazlara karşın birbirinden ayrılmıştır.

Türkiye, başından beri Mali Yardım Tüzüğü ile Doğrudan Ticaret Tüzüğü'nün birbirinden ayrılmasına karşı çıkmıştır. Kıbrıs Türk tarafı açısından ambargoların kaldırılması yönünde atılacak özlü adım, mali yardımla birlikte doğrudan ticaret olacaktır. Bunu sağlamaktan uzaklaşan bir yaklaşımın Türkiye tarafından desteklenmesi olanaklı değildir.

Türk tarafının kapsamlı çözüm sürecini canlandırmaya çalıştığı ve 24 Ocak günlü Eylem Planı'yla bu süreci güçlendirmeyi hedeflediği bir ortamda AB'nin bu tek taraflı kararı, beraberinde yeni zorluklar ve yeni sorunlar getirecektir.

Herkesin şu gerçeği anlaması gerekmektedir: Doğu Akdeniz'de kurulacak barış ve istikrar ortamı, bölgenin olduğu kadar tüm Avrupa'nın huzur ve güvenliğine katkı yapacaktır. Ancak, sorunlar tek taraf üzerinden çözülemez. Anlaşmazlığın her iki tarafının çözüm çabalarına katkıda bulunmaları şarttır.

Değerli Konuklar,

Küresel ekonomideki genişlemenin yönü, bilimsel ilerlemenin ve yeni teknolojilerin yayılma hızı, toplumsal eşitsizliğin seyri, enerji alanındaki gelişmeler, Çin ve Hindistan başta olmak üzere yükselen güçlerin gelişimi, yaşlanan nüfuslar, belirli bölgelerde demokratikleşme sürecinin izleyeceği yön, aşırı ideolojilerin yayılması, terörizmin kitlesel yoketme özelliği kazanması, kitle yoketme silahlarının yayılması, uluslararası kuruluşların gelişim süreci, dünyamızın geleceğini biçimlendirecek olgular arasında ön planda yer almaktadır.

Türkiye bu gelişmeleri yakından izlemekte, değerlendirmekte ve kendi sonuçlarını çıkarmaktadır.

Bölgesinde ve ötesinde kalıcı barış ve istikrar yolunda önemli çaba gösteren bir ülke olan Türkiye'nin küresel sorunlara çözüm arayışlarındaki ve uluslararası yardım/destek konularındaki görünürlüğü giderek artacaktır.

Birleşmiş Milletler Örgütü, günümüzde, uluslararası işbirliği ve dayanışma gerektiren ve ortak çözüm bekleyen sorunların ele alınabileceği tek evrensel forum olmayı sürdürmektedir.

Türkiye, Birleşmiş Milletler Yasası'nda yer alan hedef ve ilkeleri her zaman gözetmekte, barış ve güvenliğin korunması için gösterilen çabaları desteklemekte ve Örgüt'ün barışı koruma etkinliklerine önemli katkılarda bulunmayı sürdürmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler'in etkinliğinin artırılması için yürütülmekte olan yapılanma çalışmalarını yakından izlemekte ve desteklemektedir.

Sayın Genelkurmay Başkanı,

Silahlı Kuvvetlerimizin Değerli Komutanları,

Harp Akademilerimizin Seçkin Üyeleri,

Değerli Konuklar,

Tarih, ilerleyişini sürdürmektedir. Hiçbir zaman durmayan bu güçlü akışın içinde hak ettiğimiz yeri almamızın ön koşulu, çağdaşlık yolundaki yürüyüşümüzün sürdürülmesidir.

"Yurtta barış, dünyada barış" ilkesi, uluslararası sistemdeki değişimlerden etkilenmeyecek temel bir felsefeye işaret etmektedir. Bu felsefeye her zamanki inançla sahip çıkmaktayız.

İçinden geçmekte olduğumuz bu dönemde tüm kurumlarımızın ve kuşkusuz Silahlı Kuvvetlerimizin en diri ve moralli bir durumda bulunması önem taşımaktadır. Yüce Atatürk'ün belirttiği gibi, "Ordumuz, Türk birliğinin, Türk kudret ve kabiliyetinin, Türk vatanseverliğinin çelikleşmiş bir ifadesidir; Türk topraklarının ve Türkiye idealini gerçekleştirmek için harcamakta olduğumuz sistemli çalışmaların yenilmesi imkansız teminatıdır".

Yüzyıllar öncesinden, atalarımızdan bize kalan en değerli miras, birlik içinde hareket ettiğimiz zaman yenilmez olduğumuz gerçeğidir. Orhun Yazıtları'nda Bilge Kağan'ın ağzından verilen birlik ve tümlük iletisini anımsayalım. Türk insanı kendi içinde kavgaya tutuşmadıkça daima güçlü ve muzaffer kalmıştır. İçimizde bölündüğümüz zaman yaşananları ise tarih sayfaları anlatmaktadır. Bugün bu gerçeği yeniden anımsama zamanıdır.

Ulusal birlik ve bütünlüğümüzü devletin ve toplumun her kesiminde sağlam tutmalı, anlayış ve dayanışma ruhunu bir zırh gibi üzerimize giymeliyiz. İç huzurumuzu korumalı, ekonomik yönden istikrarsızlık yaratacak gelişmelere olanak vermemeli, terör eylemleriyle toplumsal karmaşa tuzağına düşmeden savaşımları sürdürmeliyiz.

Ancak o zaman halkımızın beklentilerini karşılayabiliriz;

Ancak o zaman çocuklarımıza iyi bir gelecek bırakmak için umut besleyebiliriz;

Ve ancak o zaman, kurulmakta olan bu yeni dünyada başımız dik yürüebiliriz.

Hepinize teşekkür ediyorum."